

Sygn. akt I NSW 5481/20

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z protestu wyborczego E. M.
przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z 16 lipca 2020 r. E. M. (dalej: Wnosząca protest) wniosła do Sądu Najwyższego protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Zarzuciła w nim dopuszczenie się popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom, tj. czynu stypizowanego w art. 248 pkt 1 k.k., poprzez niedopisanie dwóch osób do spisu wyborców pomimo tego, że byli uprawnieni do oddania głosu w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Wnosząca protest podniosła, że była świadkiem odmowy wydania kart do głosowania dwóm osobom, które deklarowały, że złożyły wnioski o dopisanie ich do spisu wyborców za pośrednictwem platformy ePUAP, a mimo to ich nazwiska nie figurowały na liście wyborców. Skutkowało to odmową oddania głosu w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Osobom

tym zasugerowano udanie się do swoich miejsc zamieszkania w celu oddania głosu w miejscu wpisania ich do spisu wyborców. Wobec jednej z nich, wskutek interwencji Wnoszącej protest, przewodniczący obwodowej komisji wyborczej ustalił telefonicznie prawo tej osoby do głosowania i wydał jej kartę do głosowania. Druga z osób uprzednio opuściła lokal wyborczy, zostając tym samym pozbawiona takiej możliwości. Wnosząca protest wskazała, że powyższe uchybienie nie zostało odnotowane w protokole głosowania.

Stanowiska w niniejszej sprawie wnieśli Prokurator Generalny (pismo z dnia 26 lipca 2020 r.) oraz Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej (pismo z dnia 28 lipca 2020 r.). Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu. Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej nie wyraził opinii co do zasadności zarzutu, uznając, że w zakresie tym konieczne byłoby przeprowadzenie postępowania dowodowego, do czego Państwowa Komisja Wyborcza nie była uprawniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. Na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. poz. 979, dalej jako: u.wyb.2020), protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. W zakresie nieuregulowanym w powyższej ustawie, na podstawie art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy ogólne, zawarte w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. 2019 r., poz. 684, dalej jako: k.wyb.).

Z treści art. 321 § 3 k.wyb. wynika, że wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Treść zarzutów nie może być dowolna, lecz powinna spełniać

kryteria, o których mowa w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. Zgodnie z nim, protest może być wniesiony z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Z treści tego przepisu wynika, że osoba wnosząca protest jest ponadto zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów. Przedmiotem protestu wyborczego jest bowiem ważność wyboru określonej osoby, a podstawę do jej zakwestionowania mogą stanowić wyraźnie wskazane przestępstwa oraz delikty wyborcze. Ich wystąpienie musi rzutować na przebieg głosowania i ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów i być poparte konkretnymi dowodami, znanymi osobie wnoszącej protest, na których opiera ona swoje zarzuty. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. (art. 322 § 1 k.wyb.).

Wnosząca protest zarzuciła popełnienie przestępstwa z art. 248 pkt 1 k.k. Czynność sprawcza polega w tym przypadku na sporządzaniu listy kandydujących lub głosujących, z pominięciem uprawnionych lub wpisaniem nieuprawnionych, w związku z wyborami do Sejmu, do Senatu, wyborem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborami do Parlamentu Europejskiego, wyborami organów samorządu terytorialnego lub referendum. Przyjmuje się, że jego istotą jest sfalszowanie list wyborczych poprzez nierzetelne sporządzanie list osób kandydujących lub głosujących (W. Koziół, *Komentarz do art. 248 k.k.*, w: R. Stefański (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Legalis 2020). W niniejszej sprawie Wnosząca protest nie uprawdopodobniła, że doszło do wypełnienia znamion powyższego czynu – nie wykazała ona, że lista wyborcza w rzeczywistości została sporządzona w sposób nierzetelny, jak również, że niewpisana do niej osoba, w rzeczywistości była do tego uprawniona. Poza oświadczeniem samej Wnoszącej protest, nie przedstawiła ona żadnych dowodów na tę okoliczność – łącznie z personaliami osób pokrzywdzonych, a z treści protestu nie wynika, że miała ona wiedzę w powyższym zakresie. Jak sama przyznała, podniesione

przez nią naruszenie nie zostało również odnotowane w protokole głosowania. Brak uprawdopodobnienia dotyczy również potencjalnych naruszeń ze strony obwodowej komisji wyborczej w zakresie przepisów dotyczących głosowania. Wnosząca protest nie wykazała również wpływu podniesionych przez nią naruszeń na wynik wyborów. Nie można zatem uznać, że treść jej protestu wypełnia przesłanki, o których mowa w przepisie art. 82 § 1 k.wyb.

Z tego względu, na podstawie przepisu art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb. w zw. z art. 82 § 1 k.wyb., protest należało pozostawić bez dalszego biegu.